

Studená válka

Téměř padesátileté období silného mezinárodního napětí po skončení druhé světové války. Po válce zbyly na světě dvě **supervelmoci** – **Spojené státy americké** a **Sovětský svaz**. Oba chtěli využít situace a ovládnout co nejvíce států v Evropě, ve které vzniklo mocenské vakuum.

Sovětský svaz byl totalitním státem a svou ideologií (komunismus) chtěl rozšířit do jiných zemí.

Spojené státy byly demokratické a podporovaly demokracii i v jiných státech. Konflikty mezi USA a SSSR neprobíhaly jenom v Evropě, ale na celém světě.

Studená válka se dá rozdělit do čtyř fází:

1. 1946 – 1953 zadržování komunismu, tj. bránit SSSR v expanzi
2. 1953 – 1960 zatlačování komunismu tj. zatlačit SSSR zpět do jeho původních pozic
3. 60. léta znovu zadržování komunismu
4. 70. – 80. léta uvolňování spolupráce mezi SSSR a USA

Svět se rozdělil na dva tábory: na východní komunistický a západní demokratický .

S Československem byly ve východním táboře státy: Sovětský svaz, Německá demokratická republika, Polsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko a Jugoslávie. Mimo Evropu např. Kuba.

Po válce politickou situaci zhoršovaly hospodářské problémy. Evropské státy byly po ekonomické stránce vyčerpané. Sovětský svaz byl na tom taky špatně, Spojené státy měli krizi z nadvýroby.

Marshallův plán – Spojené státy budou bezplatně dodávat do Evropy spotřební zboží, zemědělské a potravinové přebytky, stroje a potřebné suroviny. Podmínkou byla spolupráce s USA a výměna informací. SSSR přinutil státy, ve kterých měl politický vliv, aby tento plán odmítly. Mezi nimi bylo i Československo. Od té doby tyto východní státy začaly výrazně ekonomicky zaostávat za západními.

V r. 1949 vznikla Severoatlantická smlouva (NATO) vojenské uskupení západoevropských států a USA. V září 1949 byla vyhlášena Spolková republika Německo, která vznikla z americké, francouzské a britské zóny a následující měsíc Německá demokratická republika ze sovětské zóny. Podobně byl rozdělen Berlín.

Napětí mezi USA a SSSR hrozilo 3. světovou válkou, každá velmoc již měla atomovou zbraň.

Ohniska války:

1. Válka v Koreji začala v roce 1950 voj o Korejský poloostrov
2. V r. 1954 urovnán konflikt v Indočíně
3. V r. 1955 vznik Varšavské smlouvy (vojenské uskupení východních států a SSSR)
4. V r. 1956 Suezská krize v Egyptě
5. V r. 1961 byla postavena betonová zeď v Berlíně, aby lidé nemohli utíkat do západní části města, východní Německo přicházelo o nejkvalitnější pracovníky.
6. Začátek 60. let: Karibská krize (SSSR stavěl na Kubě raketovou základnu, musel rakety stáhnout a USA musely stáhnout rakety z Turecka a Itálie).

Prostuduj tex a odpovědi na otázky napiš:

1. Co to byla studená válka ?

2. Co byl Marshallův plán ?

3. Kdy vzniklo NATO ?

4. Proč vznikla Karibská krize ?

5. Proč byla postavena betonová zeď v Berlíně ?

6. Které státy byly v tzv. východním bloku ?

